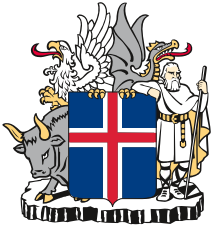
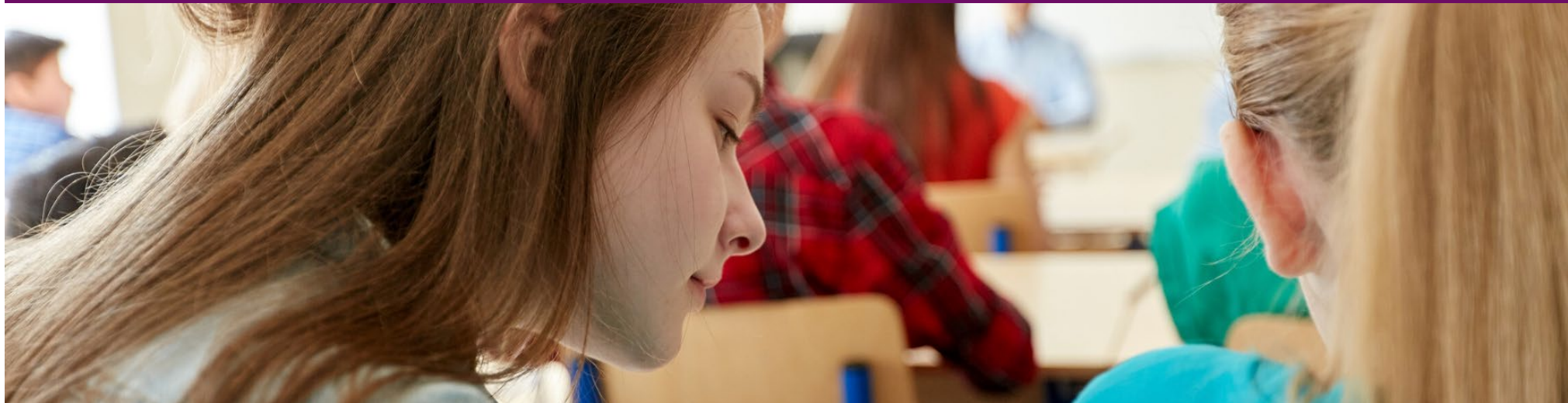

3. desember 2019

Kynningarfundur fyrir fjölmiðla: Niðurstöður PISA könnunarprófa 2018

Stjórnarráð Íslands
Mennta- og menningarmálaráðuneytið

Dagskrá

I. Niðurstöður PISA 2018

II. Hvað skýrir árangur?

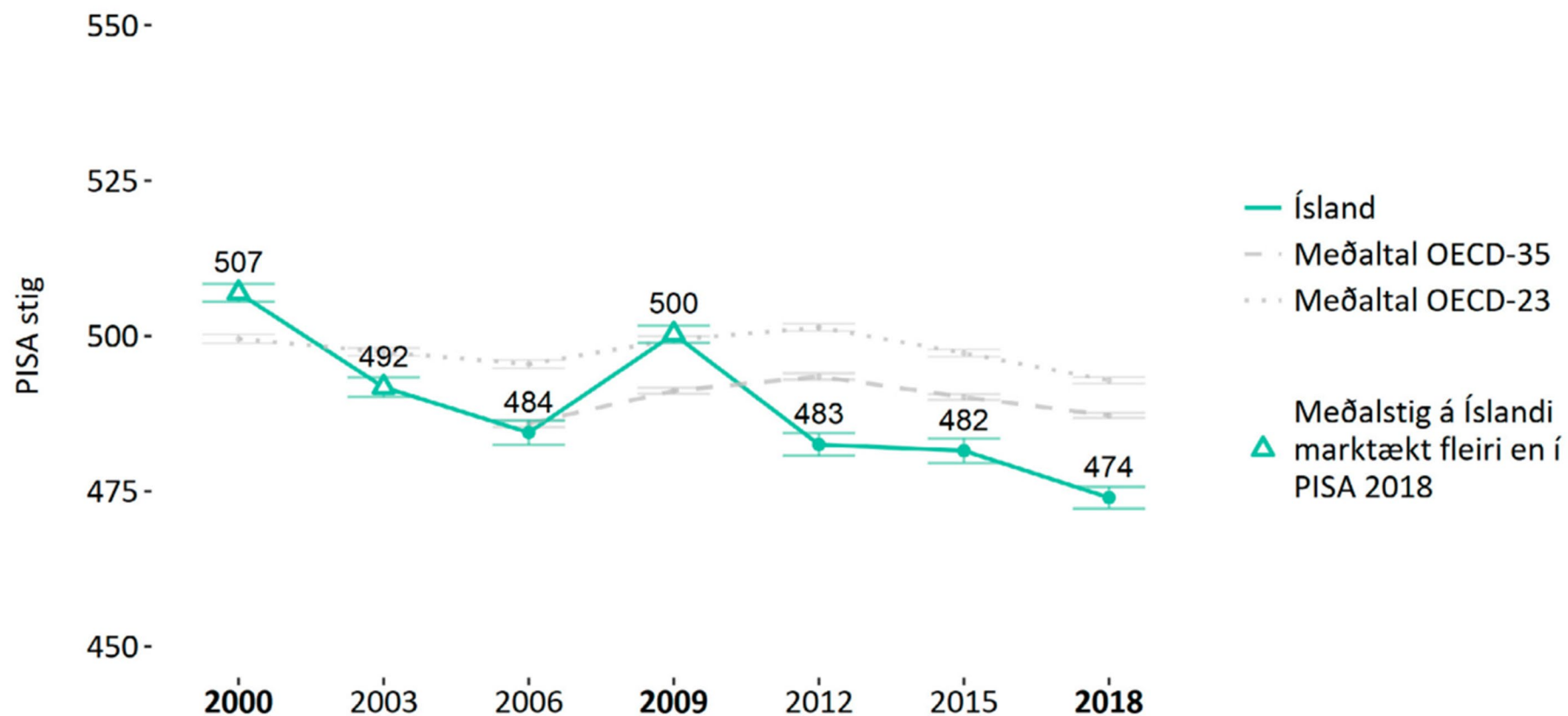
III. Aðgerðir og viðbrögð

Kynning á helstu niðurstöðum PISA 2018

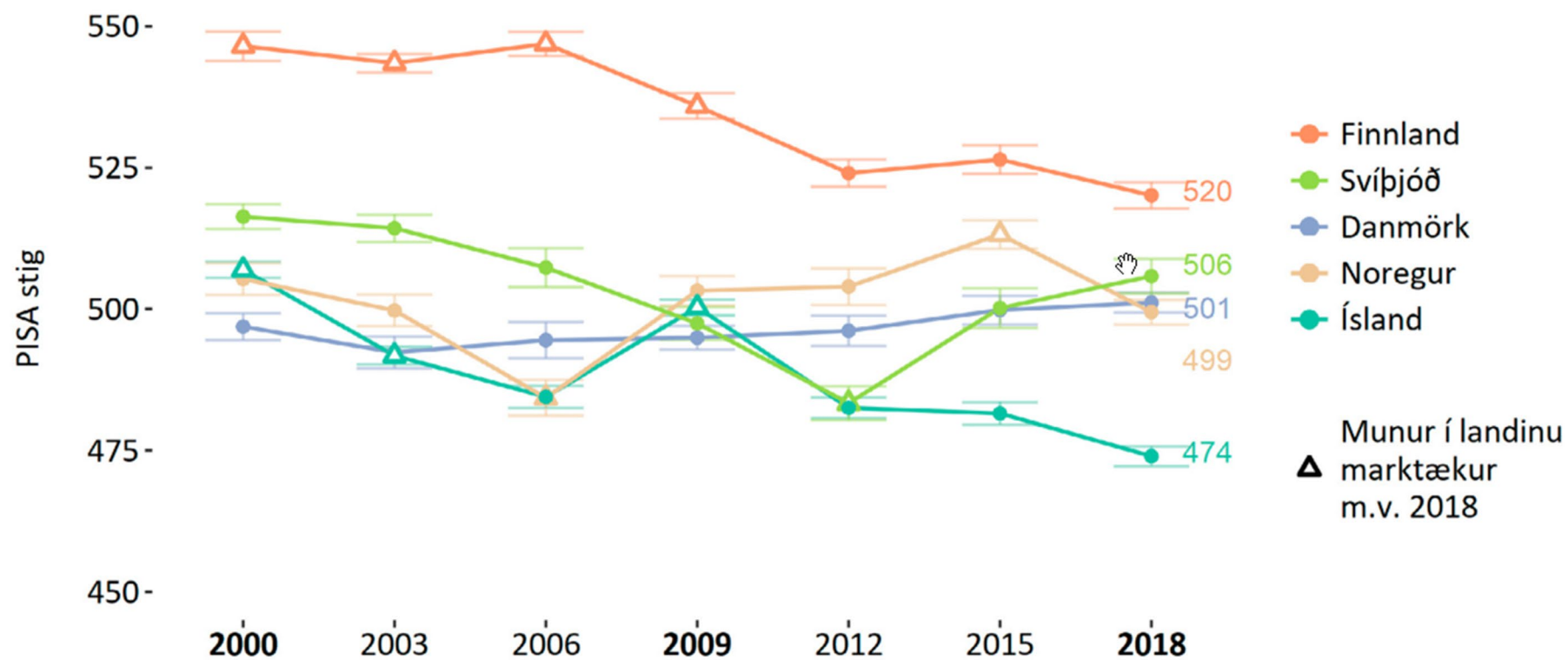
Lesskilningur

Mynd 2.1. Meðalstig íslenskra nemenda í lesskilningi í PISA, 2000–2018

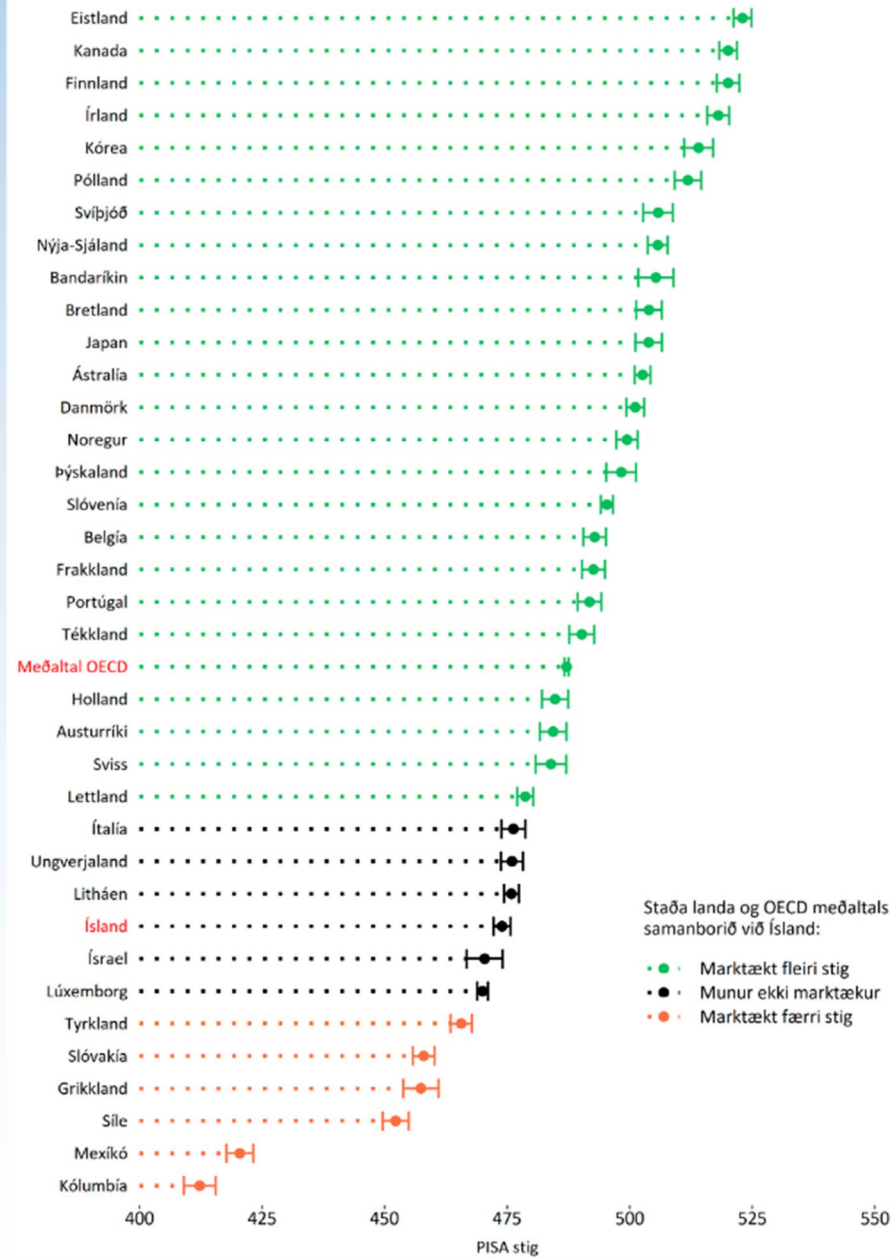
Mynd 2.1. Meðalstig íslenskra nemenda í lesskilningi í PISA 2000–2018 ásamt meðaltölum í löndum OECD. Feitletruð ártöl tákna að viðkomandi svið var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju. Upplýsingar um hvaða lönd liggja að baki meðaltölum OECD er að finna í inngangi (bls. 10).

Mynd 2.3. Meðalstig nemenda á Norðurlöndunum í lesskilningi í PISA, 2000–2018

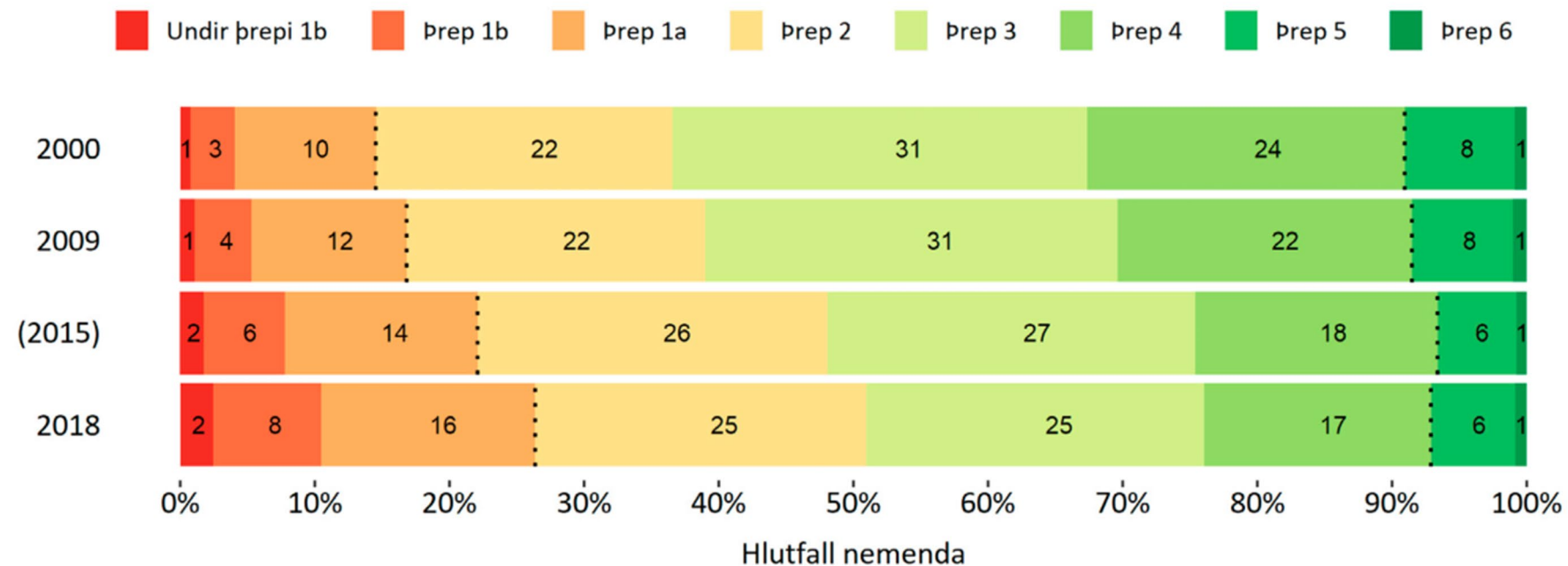

Mynd 2.3. Meðalstig nemenda á Norðurlöndunum í lesskilningi í PISA 2000–2018. Þríhyrningar tákna að meðalstig í PISA 2018 fyrir viðkomandi land eru marktækt frábrugðin stigum þess í viðkomandi könnun. Feitletruð ártöl tákna að lesskilningur var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju.

Mynd 2.2. Meðalstig nemenda í lesskilningi í PISA 2018 – lönd OECD

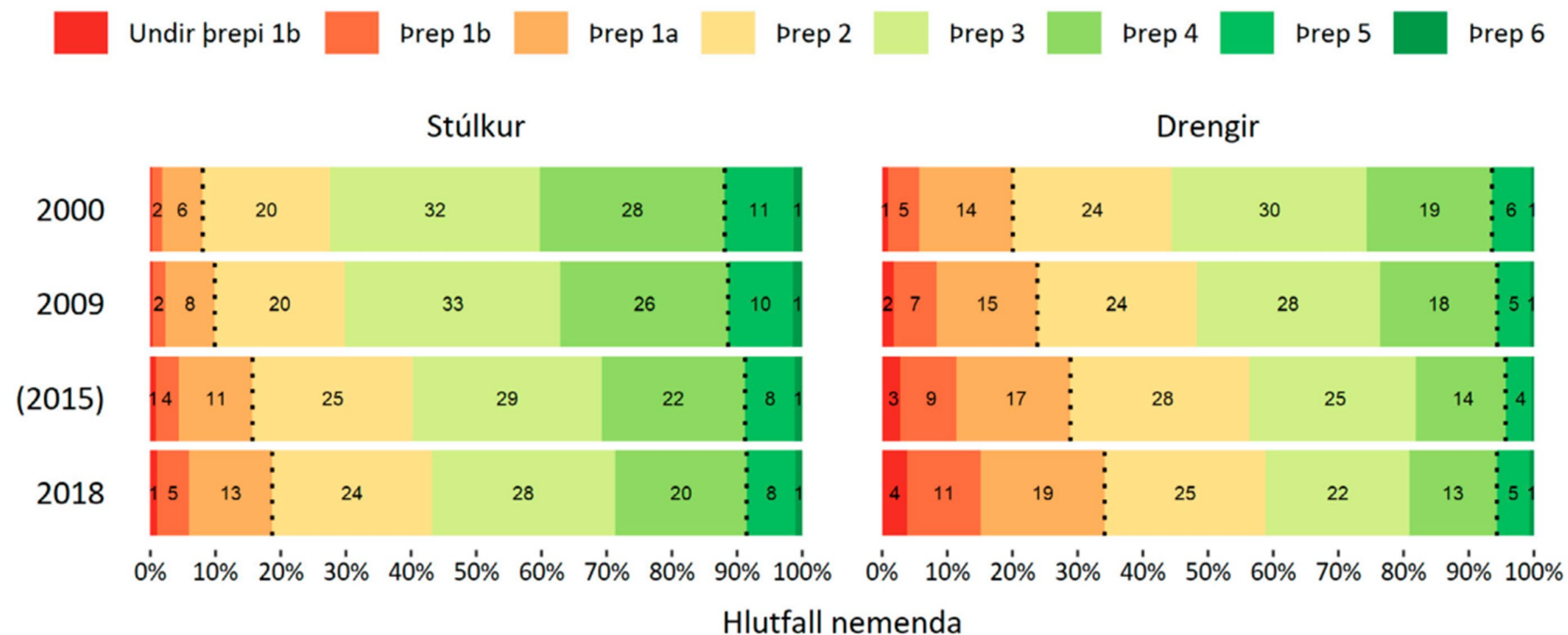
Mynd 2.4. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum lesskilnings í PISA – þróun

Mynd 2.4. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum lesskilnings í PISA. Punktalínur afmarka annars vegar nemendur sem eru undir hæfniprepi 2 (grunnhæfni) og hins vegar þá sem eru yfir hæfniprepi 4 (afburðahæfni). Hér eru þrep 1b til 6 sýnd en þrep 1c sem bættist við 2018 er ekki afmarkað sérstaklega. Hlutföll í myndinni eru námunduð og hlutföll undir 0,5% eru ekki sýnd með tölum.

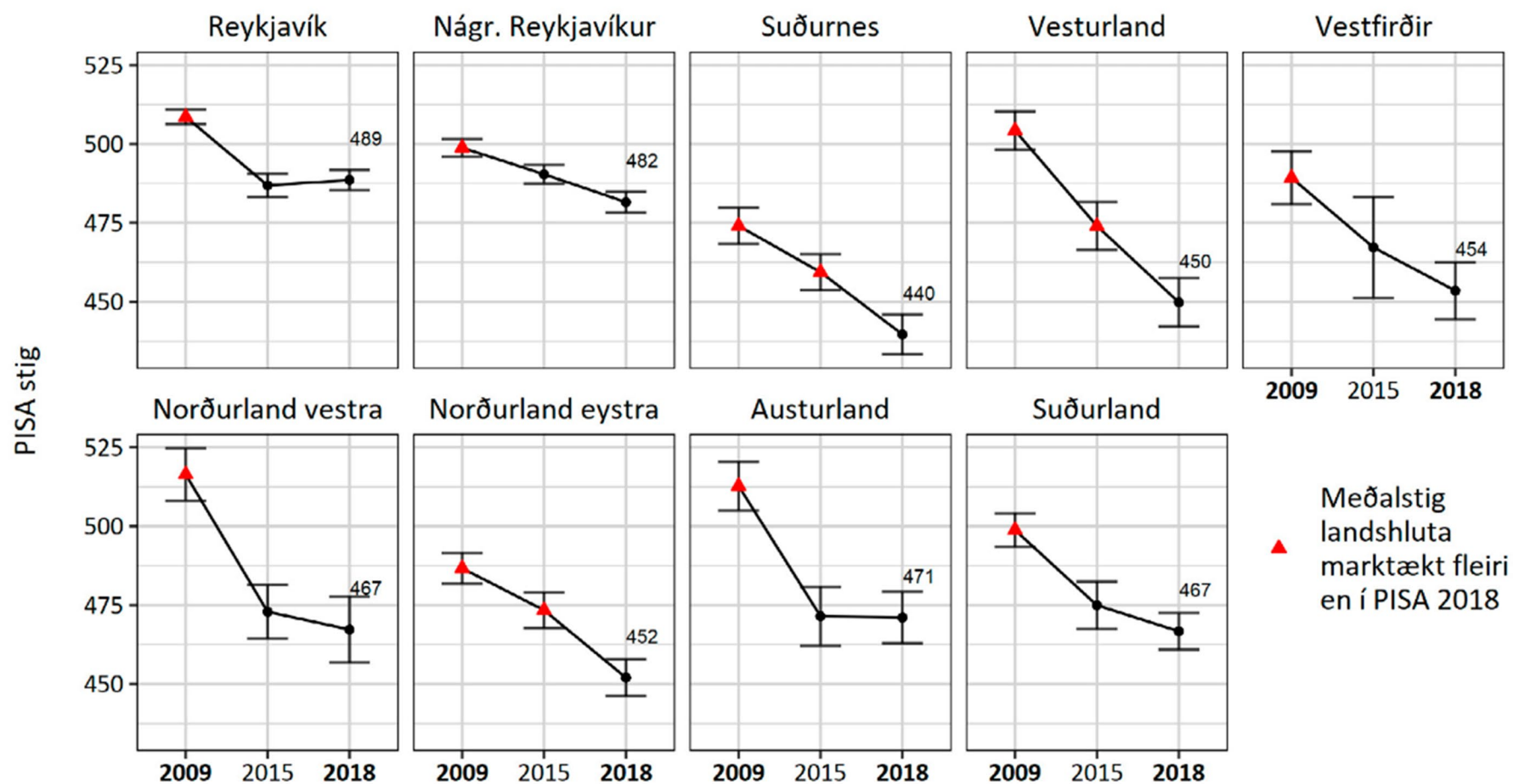

Mynd 2.8. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum í lesskilningi, eftir kyni

Mynd 2.8. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum í lesskilningi, eftir kyni. Punktalínur afmarka annars vegar nemendur sem eru undir hæfniprepi 2 (grunnhæfni) og hins vegar þá sem eru yfir hæfniprepi 4 (afburðahæfni). Hlutföll eru námunduð og hlutföll undir 0,5% eru ekki sýnd með tölum.

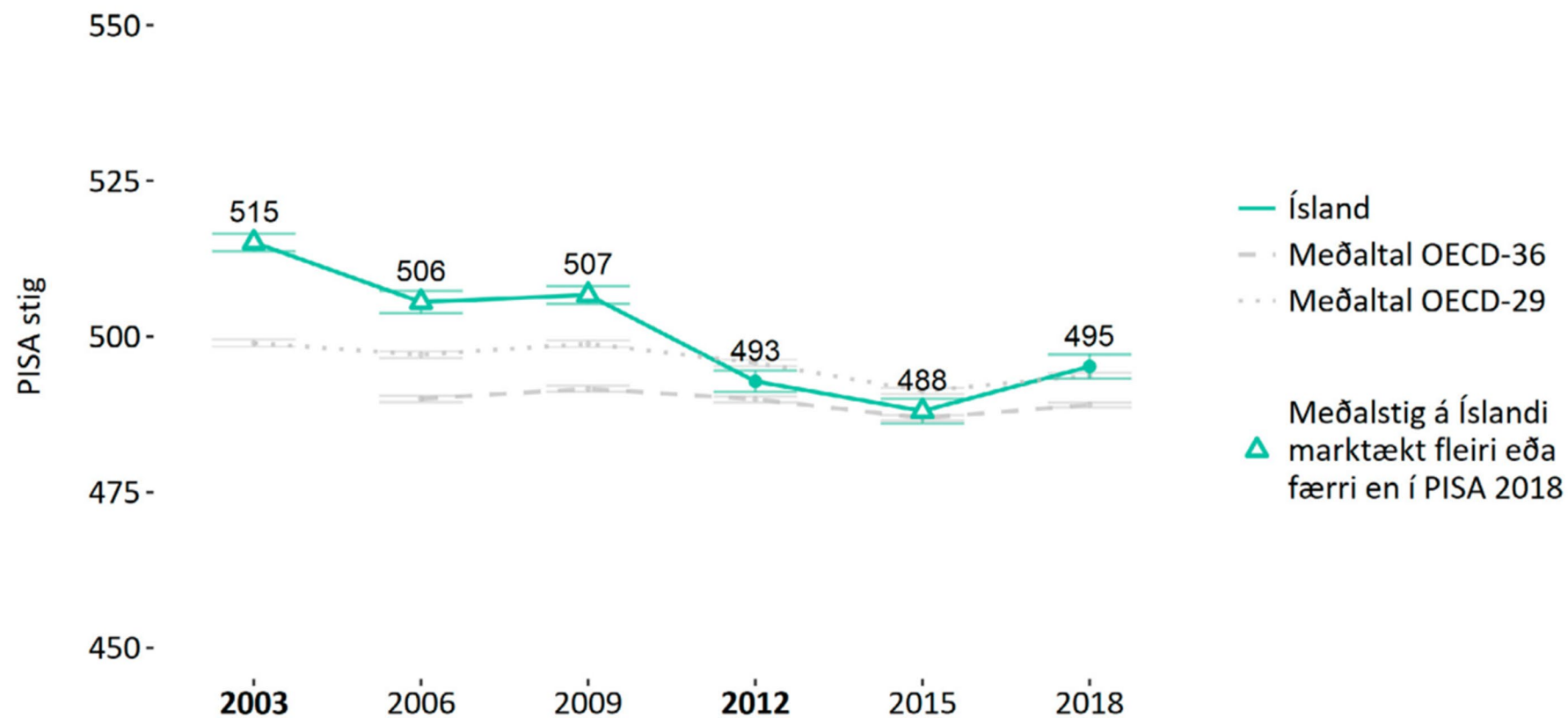
Mynd 2.11. Meðalstig íslenskra nemenda í lesskilningi í PISA, eftir landshlutum

Mynd 2.11. Meðalstig íslenskra nemenda í lesskilningi í PISA, eftir landshlutum. Þríhyrningar tákna að meðalstig í PISA 2018 í viðkomandi landshluta eru marktækt frábrugðin stigum þess í viðkomandi könnun. Feitletruð ártöl tákna að lesskilningur var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju.

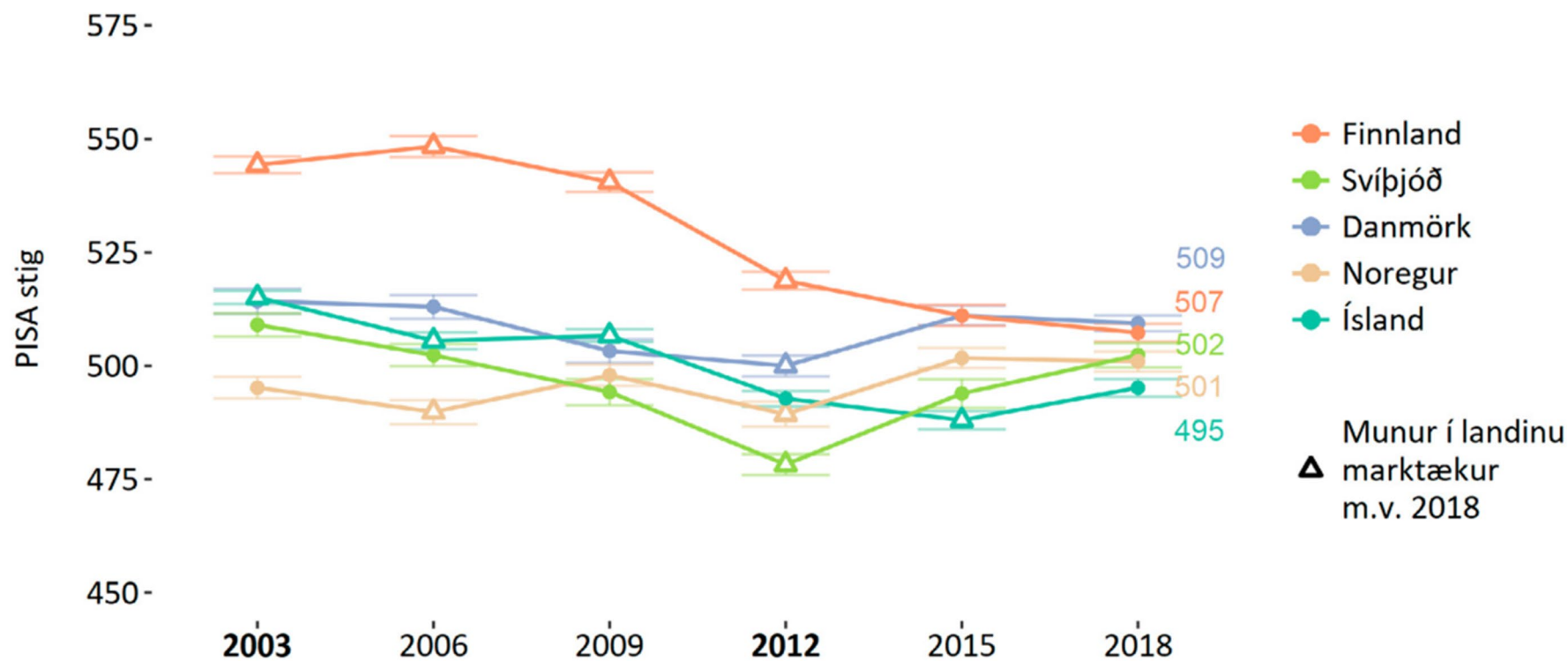
Læsi á stærðfræði

Mynd 3.1. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á stærðfræði í PISA 2003–2018

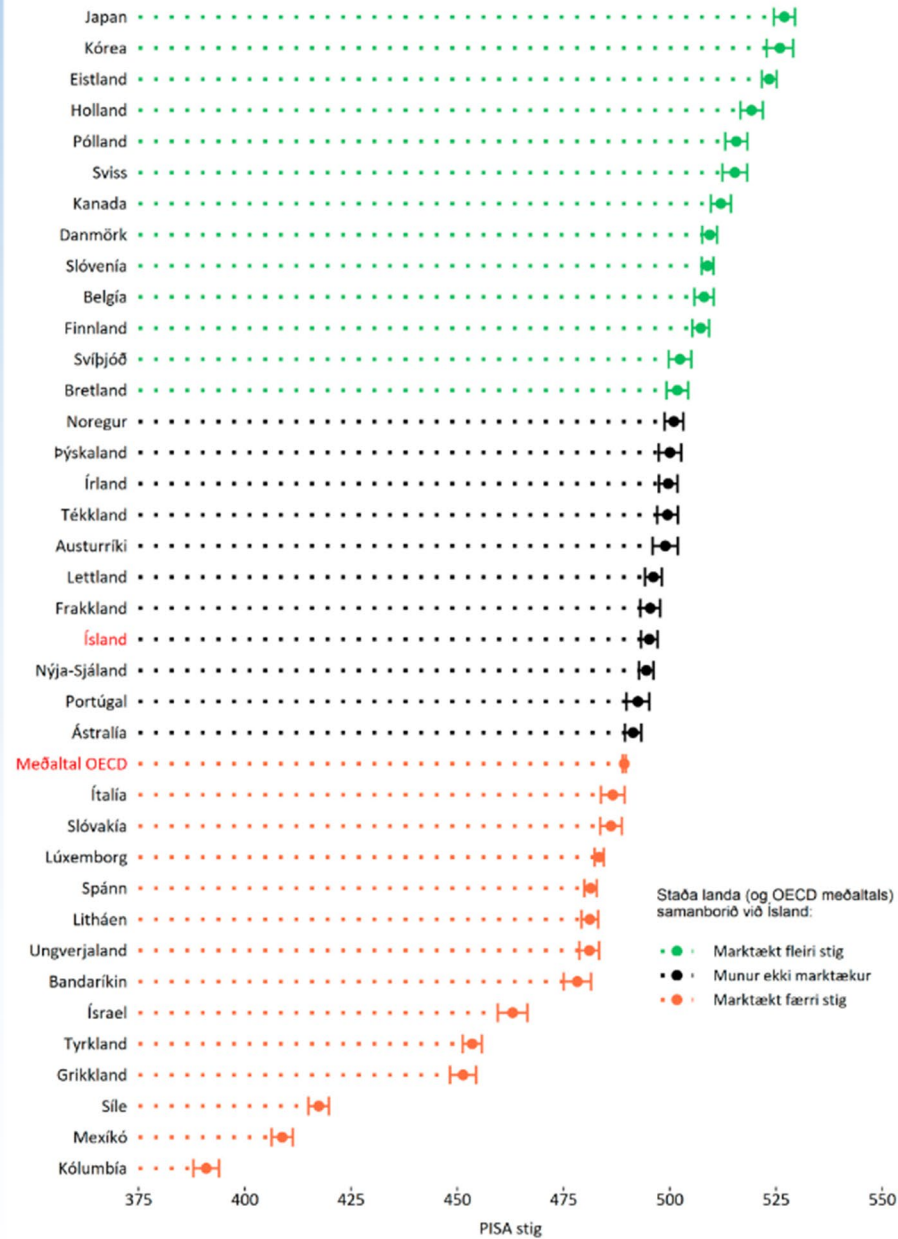
Mynd 3.1. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á stærðfræði í PISA 2003–2018 ásamt meðaltölum í löndum OECD. Feitletruð ártöl tákna að viðkomandi svið var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju. Upplýsingar um hvaða lönd liggja að baki meðaltölum OECD er að finna í inngangi (bls. 10).

Mynd 3.3. Meðalstig nemenda á Norðurlöndunum í læsi á stærðfræði í PISA, 2003–2018

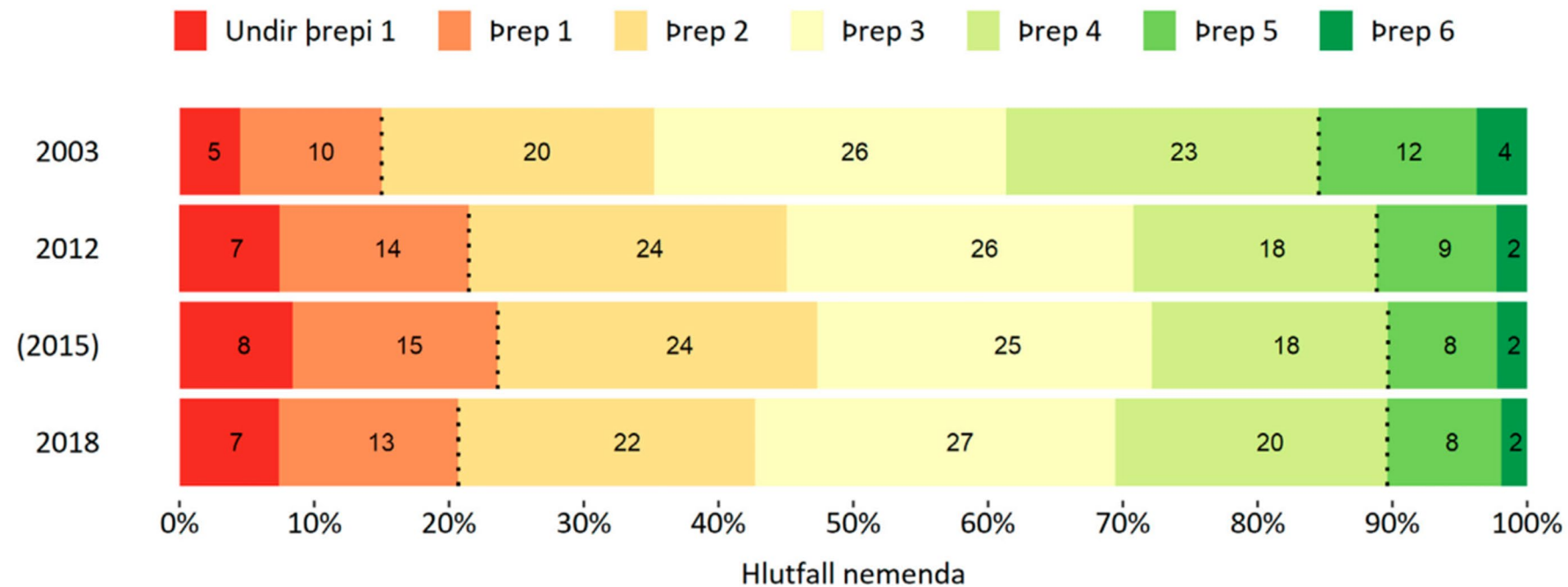

Mynd 3.3. Meðalstig nemenda á Norðurlöndunum í læsi á stærðfræði í PISA 2003–2018. Þríhyrningar tákna að meðalstig í PISA 2018 fyrir viðkomandi land eru marktækt frábrugðin stigum þess í viðkomandi könnun. Feitletruð ártöl tákna að læsi á stærðfræði var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju.

Mynd 3.2. Meðalstig nemenda í læsi á stærðfræði í PISA 2018 – lönd OECD

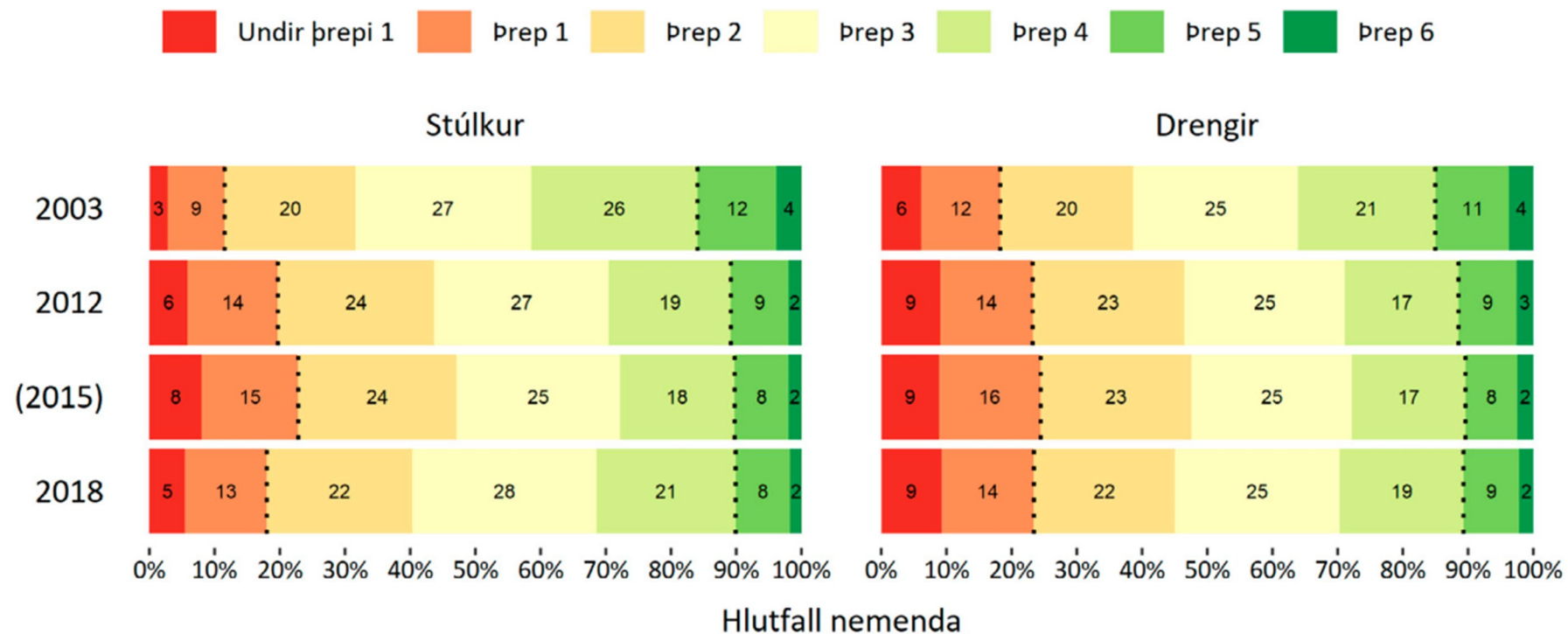

Mynd 3.4. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum læsis á stærðfræði í PISA

Mynd 3.4. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum læsis á stærðfræði í PISA. Punktalínur afmarka annars vegar nemendur sem eru undir hæfniprepi 2 (grunnhæfni) og hins vegar þá sem eru yfir hæfniprepi 4 (afburðahæfni). Hlutföll í myndinni eru námunduð og hlutföll undir 0.5% eru ekki sýnd með tölum.

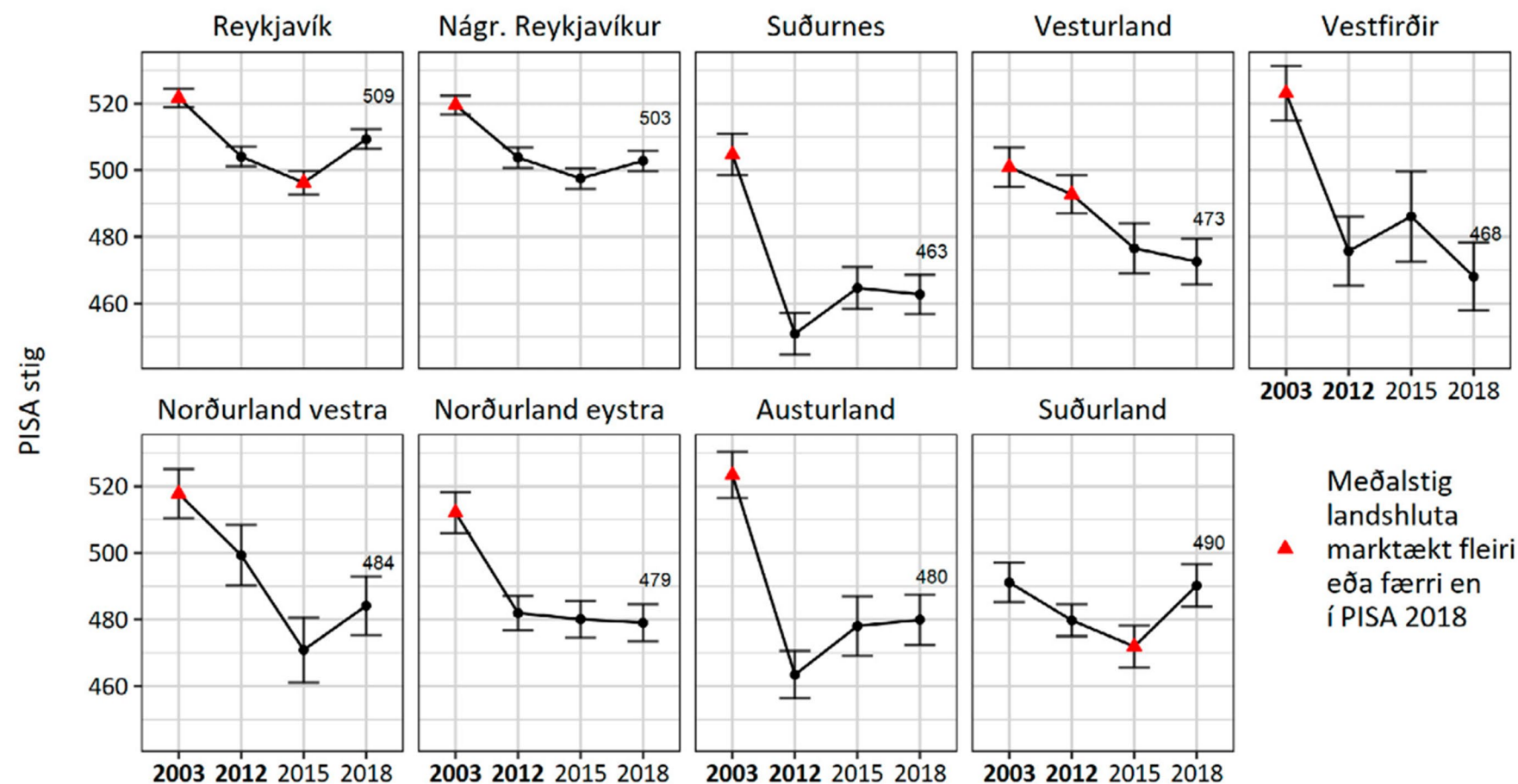
Mynd 3.7. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum PISA í læsi á stærðfræði, eftir kyni

Mynd 3.7. Hlutfall nemenda á Íslandi á hæfniprepum í læsi á stærðfræði, eftir kyni. Punktalínur afmarka annars vegar nemendur sem eru undir hæfniprepi 2 (grunnhæfni) og hins vegar þá sem eru yfir hæfniprepi 4 (afburðahæfni). Hlutföll eru námunduð og hlutföll undir 0,5% eru ekki sýnd með tölum.

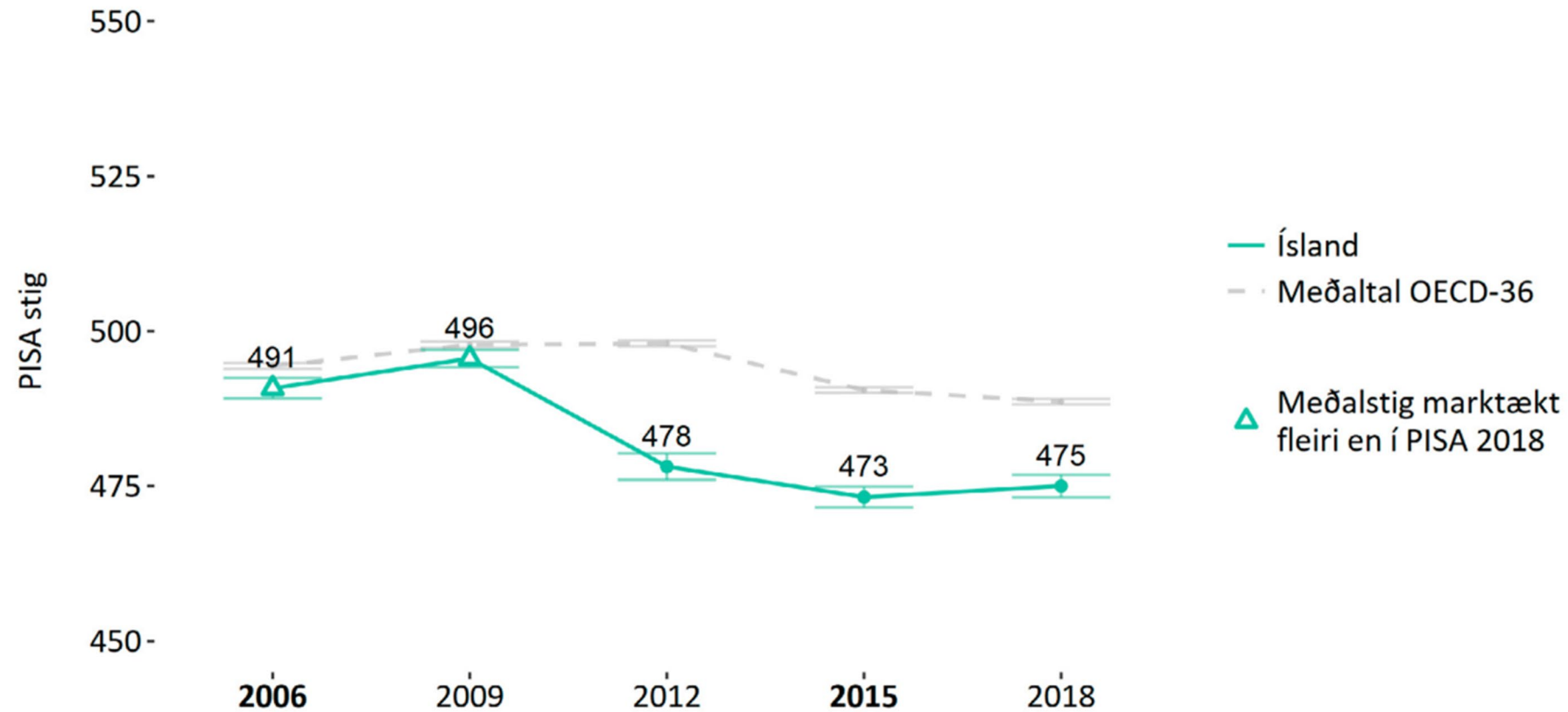
Mynd. 3.10. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á stærðfræði í PISA, eftir landshlutum

Mynd 3.10. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á stærðfræði í PISA, eftir landshlutum. Þríhyrningar tákna að meðalstig í PISA 2018 í viðkomandi landshluta eru marktækt frábrugðin stigum þess í viðkomandi könnun. Feitletruð ártöl tákna að læsi á stærðfræði var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju.

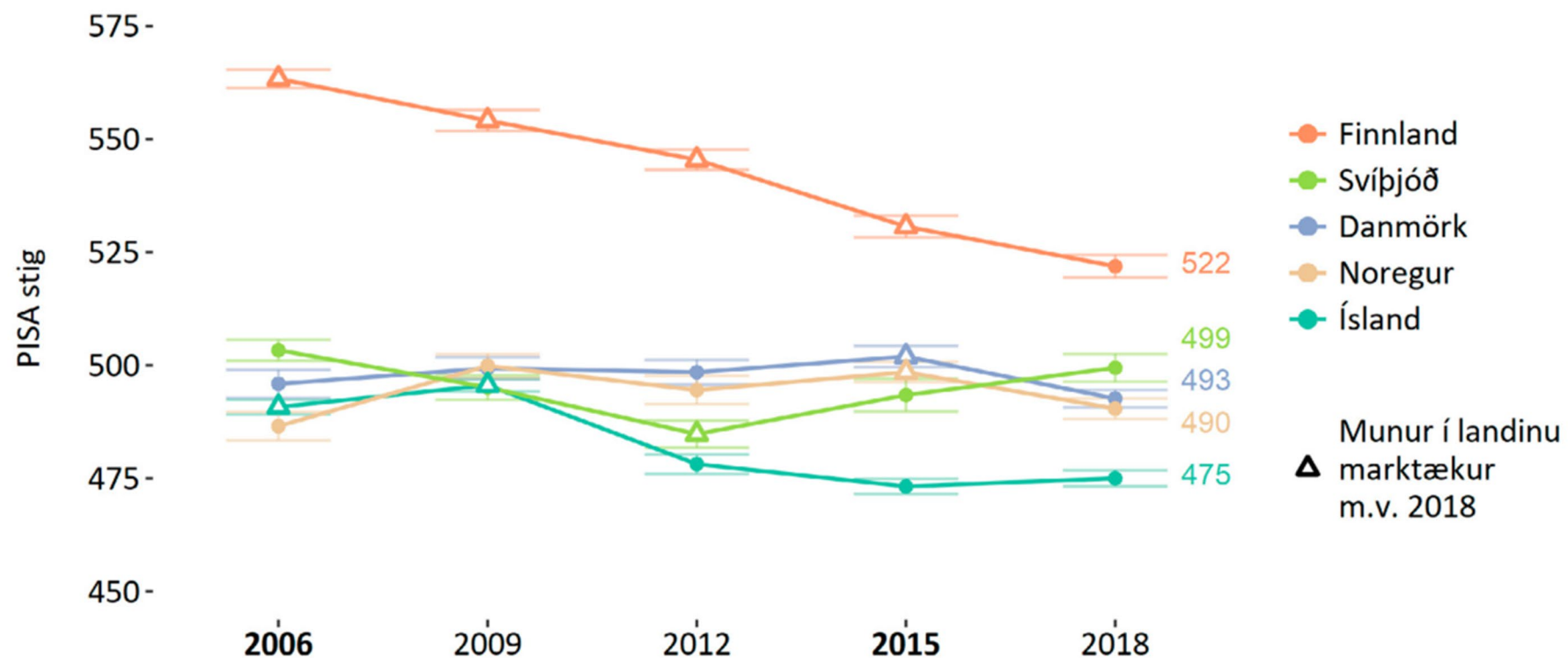
Læsi á náttúruvísindi

Mynd 4.1. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á náttúruvísindi í PISA 2006–2018

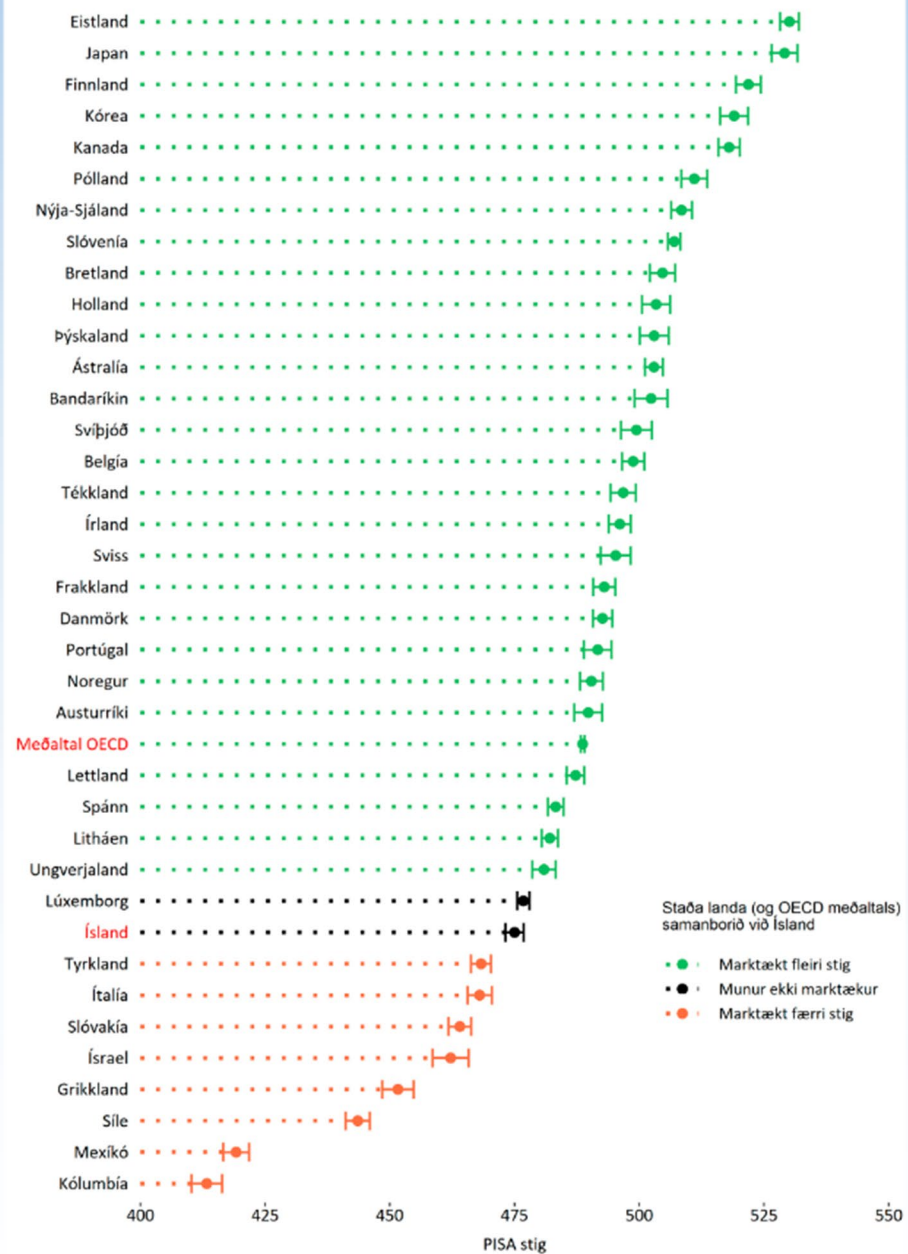
Mynd 4.1. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á náttúruvísindi í PISA 2006–2018 ásamt meðaltölum í löndum OECD. Feitletruð ártöl tákna að viðkomandi svið var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju. Upplýsingar um hvaða lönd liggja að baki meðaltölum OECD eru í inngangi (bls. 10).

Mynd 4.3. Meðalstig nemenda á Norðurlöndunum í læsi á náttúruvísindi í PISA, 2006–2018

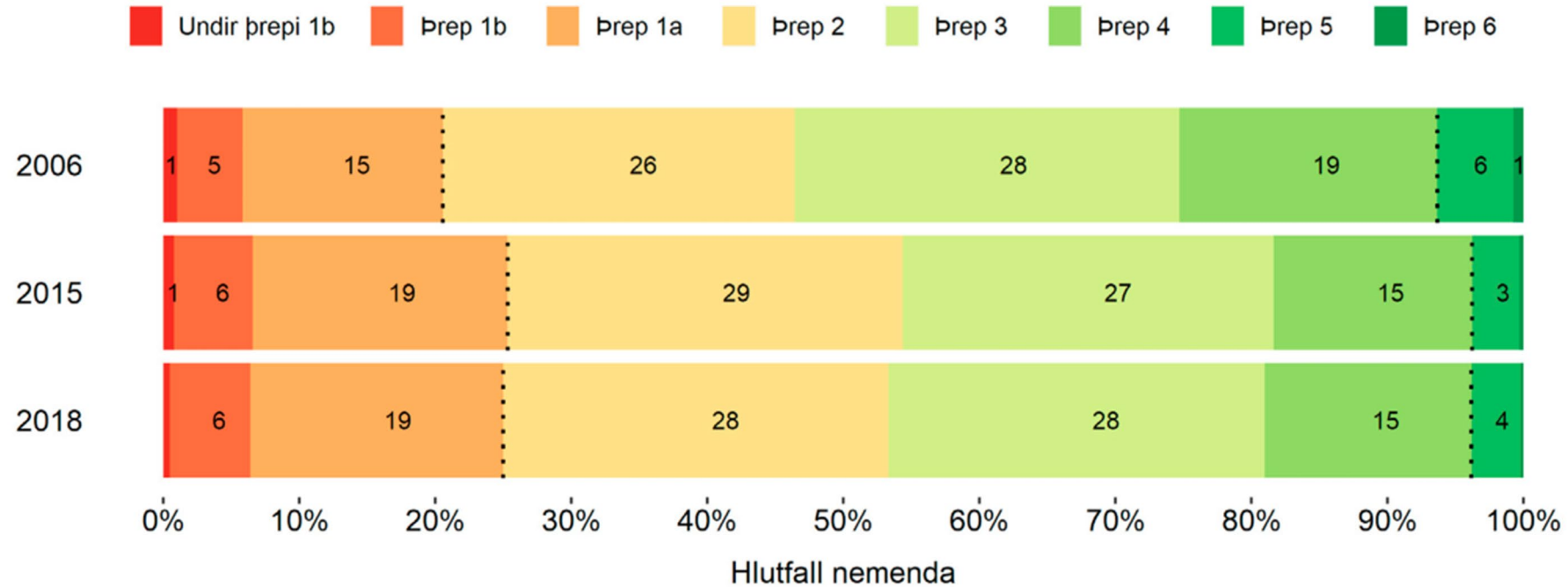

Mynd 4.3. Meðalstig nemenda á Norðurlöndunum í læsi á náttúruvísindi í PISA 2006–2018. Þríhyrningar tákna að meðalstig í PISA 2018 fyrir viðkomandi land eru marktækt frábrugðin stigum þess í viðkomandi könnun. Feitletruð ártöl tákna að læsi á náttúruvísindi var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju.

Mynd 4.2. Meðalstig nemenda í læsi á náttúruvísindi í PISA 2018 – lönd OECD

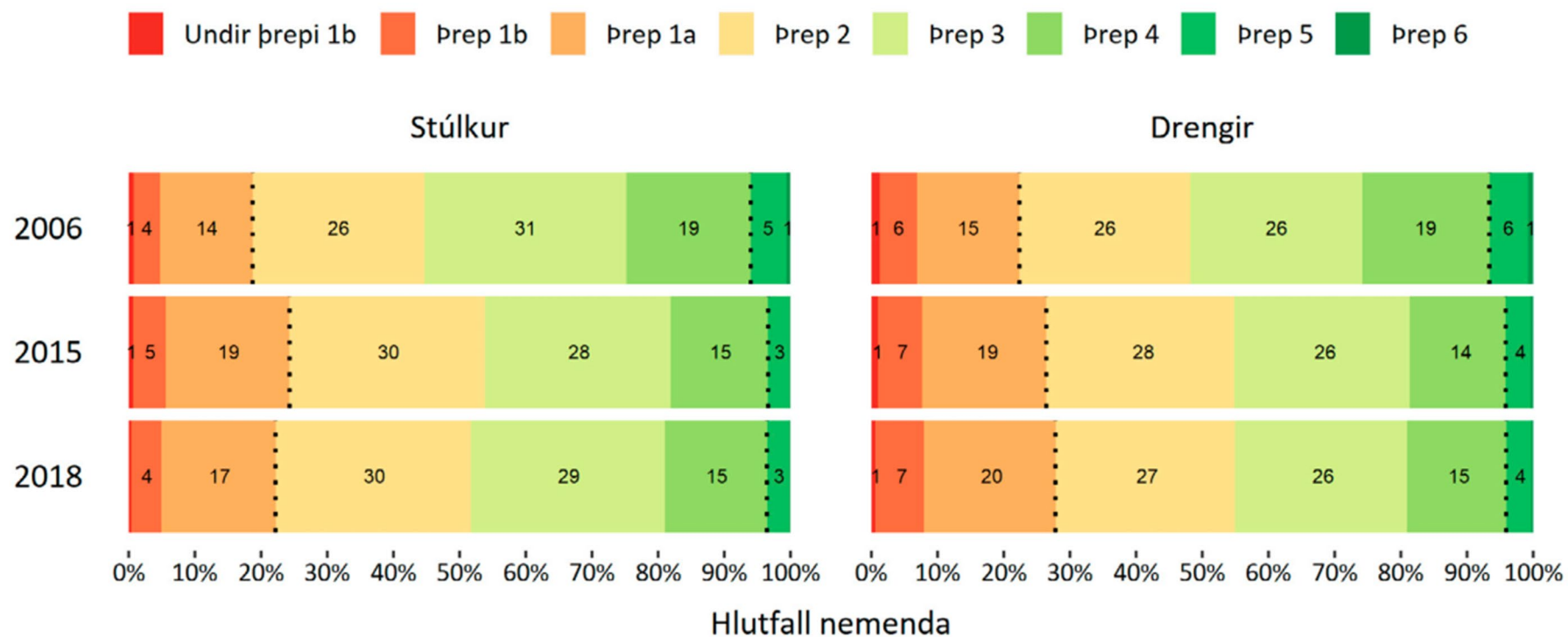

Mynd 4.4. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniþrepum læsis á náttúruvísindi í PISA

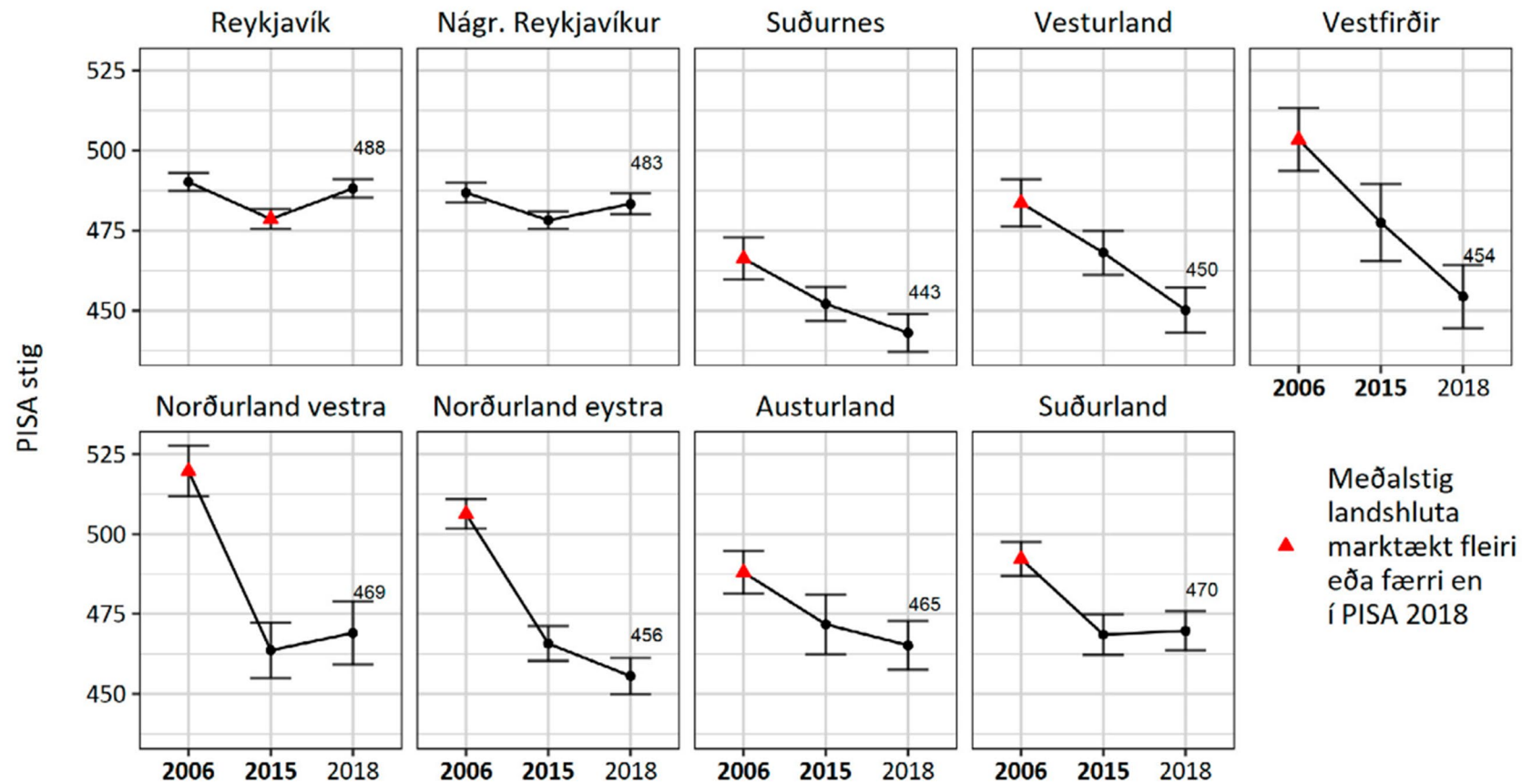
Mynd 4.4. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniþrepum læsis á náttúruvísindi í PISA. Punktalínur afmarka annars vegar nemendur sem eru undir hæfniþrepi 2 (grunnhæfni) og hins vegar þá sem eru yfir hæfniþrepi 4 (afburðahæfni). Hlutföll í myndinni eru námunduð og hlutföll undir 0,5% eru ekki sýnd með tölum.

Mynd 4.7. Hlutfall íslenskra nemenda á hæfniprepum PISA í læsi á náttúruvísindi, eftir kyni

Mynd 4.7. Hlutfall nemenda á Íslandi á hæfniprepum í læsi á náttúruvísindi, eftir kyni. Punktalínur afmarka annars vegar nemendur sem eru undir hæfniprepi 2 (grunnhæfni) og hins vegar þá sem eru yfir hæfniprepi 4 (afburðahæfni). Hlutföll eru námunduð og hlutföll undir 0,5% eru ekki sýnd með tölum.

Mynd. 4.10. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á náttúruvísindi í PISA, eftir landshlutum

Mynd 4.10. Meðalstig íslenskra nemenda í læsi á náttúruvísindi í PISA, eftir landshlutum. Þríhyrningar tákna að meðalstig í PISA 2018 í viðkomandi landshluta eru marktækt frábrugðin stigum þess í viðkomandi könnun. Feitletruð ártöl tákna að læsi á náttúruvísindi var aðalsvið PISA og skekkjumörk sýna staðalskekkju.

www.pisa.is

www.mms.is

- **Allir** geta lært, **allir** skipta máli
- Öflugt menntakerfi er forsenda **framfara**
- Farsæld þjóðarinnar til framtíðar grundvallast á **gæðum menntunar í dag**

I. Niðurstöður PISA 2018

II. Hvað skýrir árangur?

II. Hvað skýrir árangur?

Mikilvægar breytur

- Góður **námsorðaforði** og hugtakaskilningur
- Ályktunarhæfni
- Færni í **rökhugsun**
- Ánægja af lestri og fjölbreytni **lesefnis**
- Kennsluaðferðir

LaRusso, Yeon Kim, Selman, Uccelli, Dawson, Jones, Donovan, Snow (2016)

Ambak (2010)

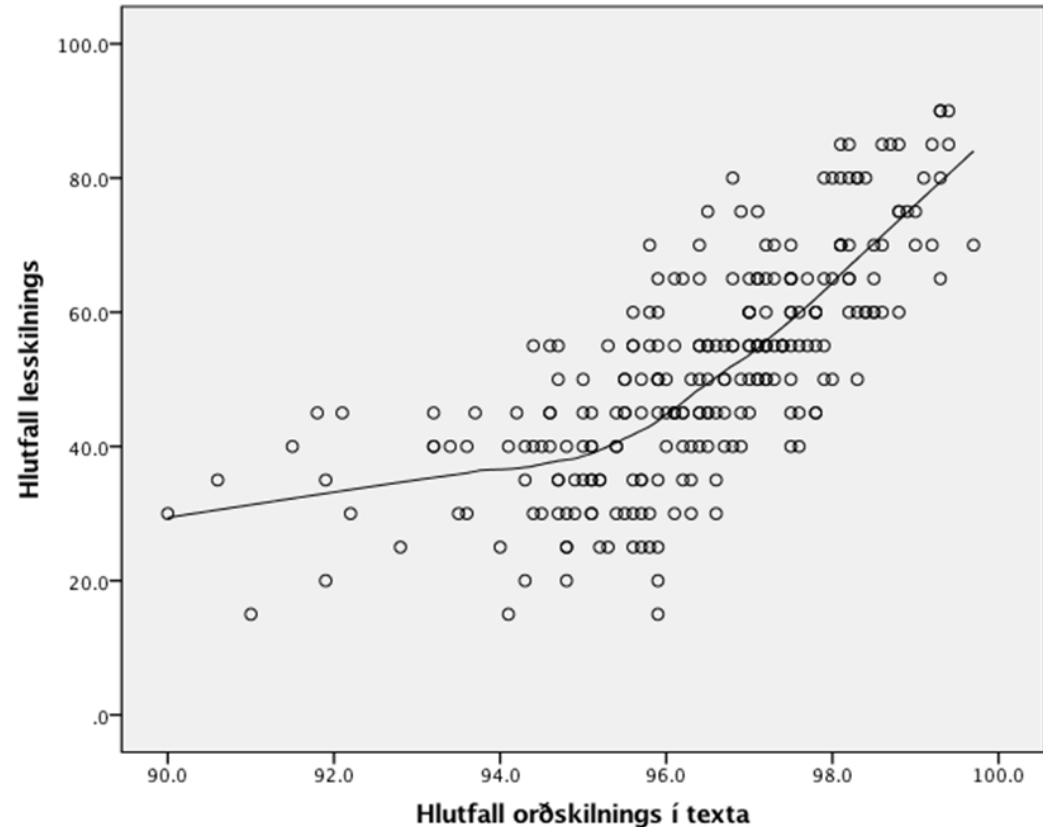
Stjórnarráð Íslands
Mennta- og
menningarmálaráðuneytið

II. Hvað skýrir árangur?

Mikilvægar breytur: 98% reglan

Nemendur þurfa að **þekkja 98% orða** í textum námsgagna til þess að geta skilið og tileinkað sér innihald þeirra án aðstoðar.

Fari þetta hlutfall niður í 95% þurfa flestir nemendur aðstoð til þess að skilja innihaldið, eins og til dæmis orðabækur eða hjálp frá kennara eða samnemendum.

Erla Lind Þórisdóttir (2017)
Sigríður Ólafsdóttir (2019)

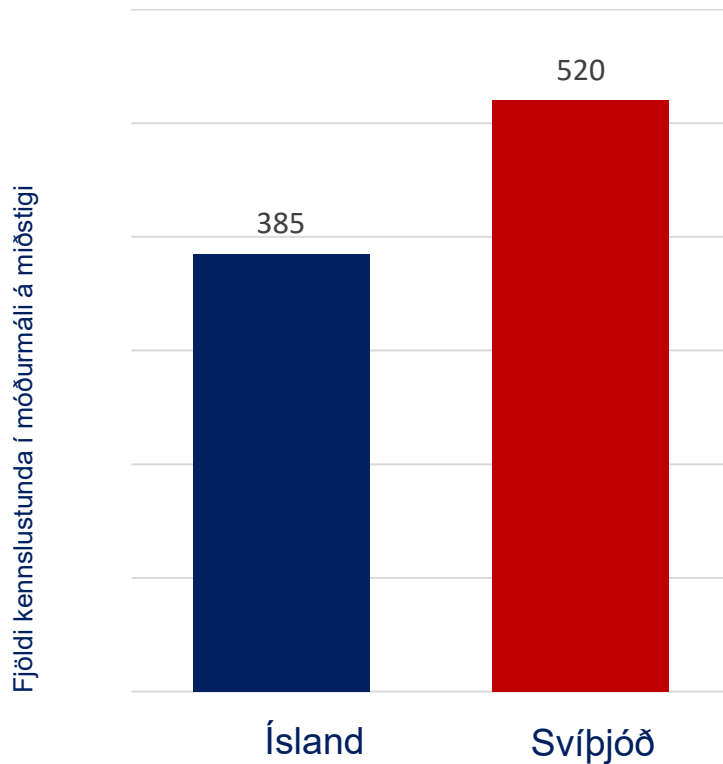

Stjórnarráð Íslands
Mennta- og
menningarmálaráðuneytið

II. Hvað skýrir árangur?

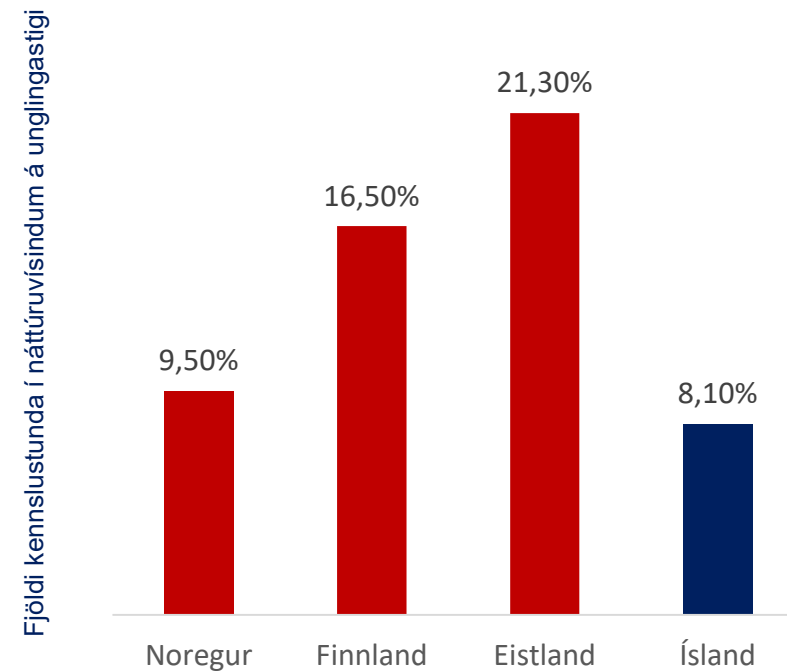
Mikilvægar breytur: Hvernig er tíminn nýttur?

35% fleiri kennslustundir í
móðurmáli á miðstigi í Svíþjóð en hér

Heimild: Education at a Glance, 2019

160% fleiri kennslustundir í náttúru-
vísindum á unglingsstigi í Eistlandi en Íslandi

Heimild: Eurydice, 2019

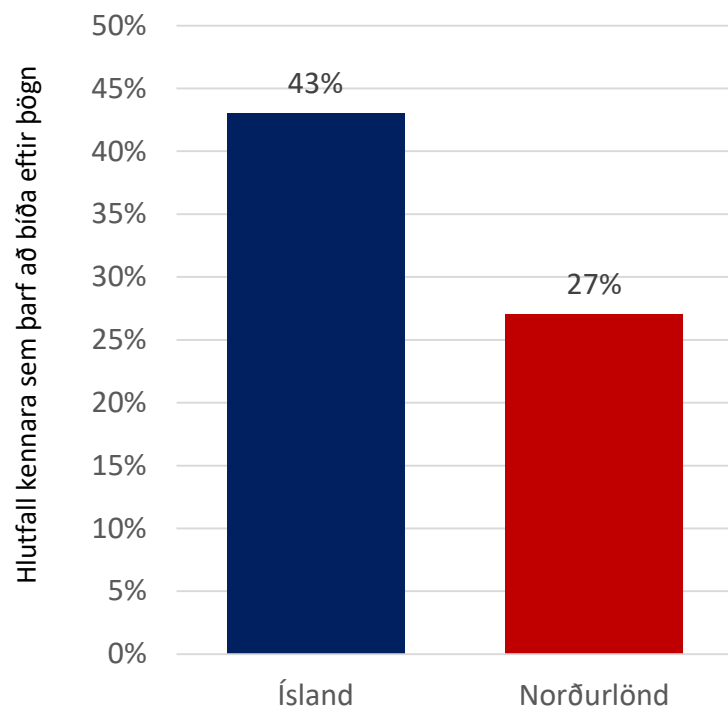

Stjórnarráð Íslands
Mennta- og
menningarmálaráðuneytið

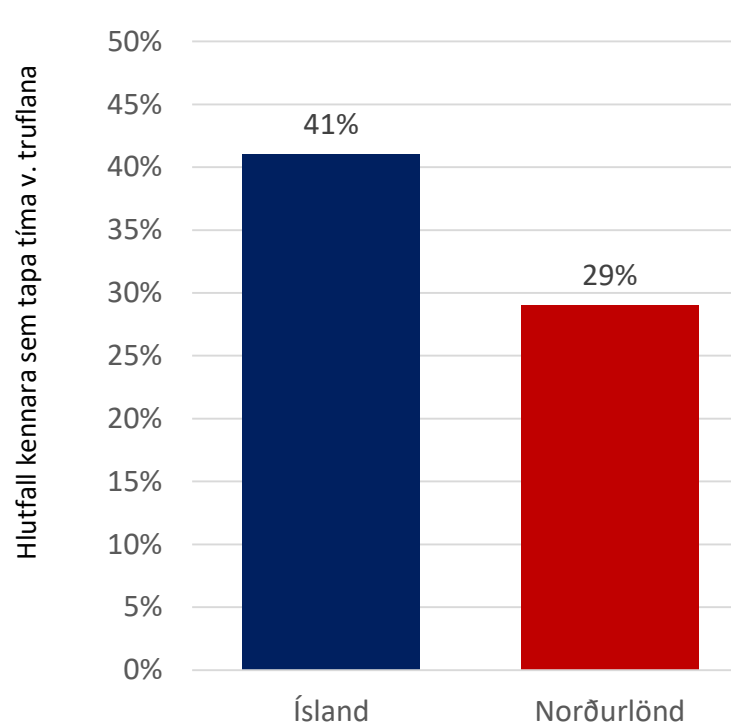
II. Hvað skýrir árangur?

Mikilvægar breytur: Virðing við tíma annarra

53% fleiri íslenskir kennarar segjast þurfa að bíða þó nokkurn tíma eftir að fá hljóð í skólastofunni.

40% fleiri íslenskir kennarar segjast tapa töluverðum tíma vegna þess að nemendur trufla kennsluna

Heimild: Talis, 2019

Stjórnarráð Íslands
Mennta- og
menningarmálaráðuneytið

III. Aðgerðir og viðbrögð

and 47
grandma's

III. Aðgerðir og viðbrögð:

Hvað höfum við gert frá því vorið 2018 þegar prófin voru lögð fyrir?

- 1. Samþykkt ný lög um menntun og hæfi kennara og skólastjórnenda.**
- Ráðist í aðgerðir til að fjölga kennurunum.
- Þingsályktun um eflingu íslenskunnar, þ.a. 10 aðgerðir sem snúa að umbótum í menntakerfinu. Stutt við útgáfu bóka á íslensku með góðum árangri.
- Hafið vinnu um hvernig efla megi leikskólastigið.
- 5. Unnið að aukinni starfsþróun kennara og skólastjórnenda og aukinni tengingu starfsþróunar við menntaransóknir.**
- Ráðist í markvissa eftirfylgni með úttekt Evrópumíðstöðvar á menntun án aðgreiningar.
- Gert matsviðmið fyrir 4. og 7. þekk í stærðfræði, íslensku og erlendum tungumálum.
- Hafið mótun stefnu í málefnum nemenda með annað móðurmál en íslensku.
- Starfshópur hefur skilar tillögum að stefnu um markmið og fyrirkomulag samræmdra könnunarprófa.
- 10. Gert úttekt á innleiðingu og eftirfylgni aðalnámskrár grunnskóla.**
- Hafið endurskoðun greinasviða aðalnámskrár grunnskólanna.
- Gert úttekt á gæðum og umfangi náms- og starfsráðgjafar í grunnskólum.
- Rýnt fyrirkomulag námsgagnagerðar.
- Bætt fyrirkomulag ytra mats á grunnskólum.

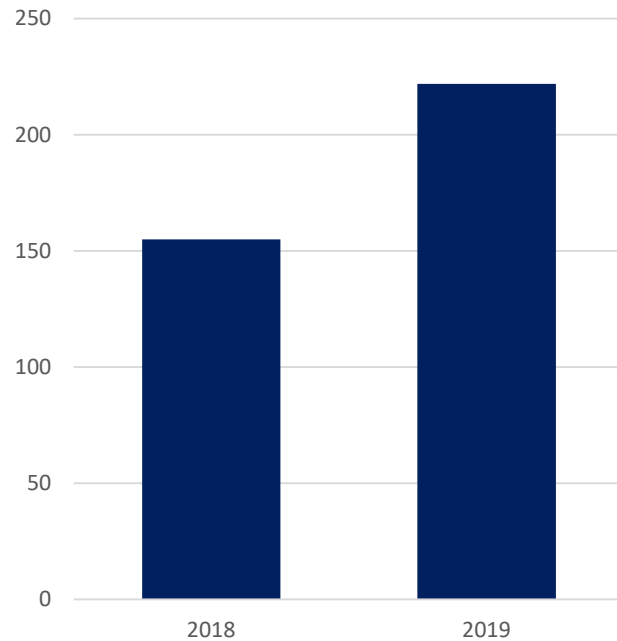
III. Aðgerðir og viðbrögð: Greiningar og stefnumótunarvinna er í fullum gangi

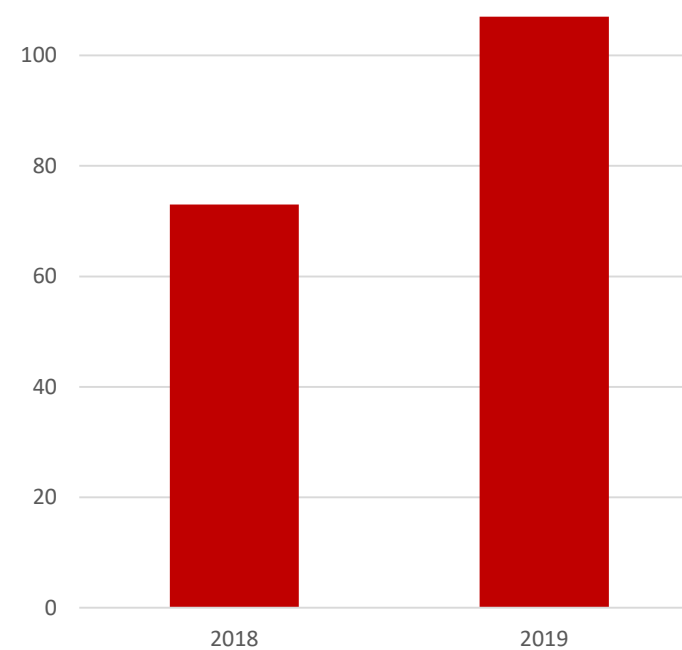
III. Aðgerðir og viðbrögð:

Árangur af sértækum aðgerðum

**43% fjölgun umsókna í
grunnskólakennarafræðum í HÍ**

**47% fjölgun útgefina
skáldverka fyrir börn**

III. Aðgerðir og viðbrögð:

Lærdómur frá öðrum ríkjum

Svíþjóð: Markviss starfspróun kennara til að bæta árangur í **læsi á öllum námsstigum.**

Unnið í samstarfi við háskóla.

Endurmenntunaráttak eftir niðurstöður PISA 2012 og 2015.

Eistland: Endurskipulag kennaranáms og aukin áhersla á nemendamiðaðar **kennsluaðferðir.**

Umbótavinna og uppbygging frá árinu 1991 og horft til norrænna fyrirmynda, áhersla á **stafrænar lausnir.** Markviss stuðningur við kennara og **hugarfarsbreyting** um gildi menntunar í samfélaginu.

III. Aðgerðir og viðbrögð:

Nú ráðumst við í aðgerðir byggðar á reynslu annarra

- Eflum **starfsþróun kennara** og skólastjórnenda:
Sérsniðin námskeið sem auka hæfni og miðla árangursríkum kennsluaðferðum sem taka mið af fjölbreyttum nemendahópum
- Aukum **samstarf** og áhrif allra hagsmunaaðila
- Endurskoðum námsefni og **fyrirkomulag námsefnisgerðar**
- Aukum **væntingar** til nemenda
- Eflum **menntarannsóknir**, ytra mat skóla og eftirfylgni

III: Aðgerðir og viðbrögð

Lesskilningur

- **Fjölgun kennslustunda í íslensku**
- Stóraukin áhersla á orðaforða í **öllum námsgreinum**
- Endurskoðað inntak íslenskukennslu og stuðlað að árangursríkum **kennsluháttum**
- Notkun **flóknari námsorðaforða**
- Fagráð um læsi

III: Aðgerðir og viðbrögð

Stærðfræði og náttúruvísindi

- Fjölgun kennara með **sérhæfingu** á sviði stærðfræði og náttúruvísinda
- Endurskoðun á **námsefni** og kennsluleiðbeiningum
- **Fagráð** um stærðfræði
- Fagráð um náttúruvísindi

III: Aðgerðir og viðbrögð

Við hefjumst handa strax

Okkar markmið er skýrt:

Að íslenskt menntakerfi sé framúrskarandi og við viljum stórbæta árangur íslenskra nemenda í læsi, stærðfræði og náttúrugreinum fyrir árið 2024.

